

Dobolená ve starých časech

PRAKTICKÝ MANUÁL

Vítejte na Starých Hamrech

Ocitli jste se v nejvýchodnějším regionu České republiky.

Kolem vás se rozkládají Beskydy, nejzápadnější výspa karpatského horského hřbetu.

Nacházíte se na samé hranici tří historických území – Moravy, Slezska a Horních Uher (Slovenska).

Vaším novým příbytkem je tato stará usedlost na místě zvaném Klepačka.

Je vám svěřena péče nad celým hospodářstvím – zvířaty, polem, zahradou a loukou.

Za domem najdete studnu s nezávadnou vodou.

Vše k vašemu přežití se nalézá v domě a v přilehlých budovách.

Desatero pravidel pro účinkující

1. Dovolená ve starých časech je soutěžní hra. Rodině po úspěšném absolvování hry náleží odměna.
2. Při hrubém porušení pravidel soutěžní hry ze strany Rodiny (nebo člena Rodiny) může být hra ukončena.
3. Rodina se smí pohybovat pouze v domě, v přilehlých hospodářských budovách a na pozemcích. Meze tohoto areálu jsou vyznačeny cedulkami Státní hranice. Překročení této hranice je považováno za hrubé porušení pravidel hry Dovolené ve starých časech (dále je DSČ). Rovněž je zapovězeno vstupovat do objektu televizní štábu.
4. Rodina je povinována péčí o svěřené zvířectvo a hospodářství. Je povinna také plnit zadané denní i týdenní úkoly. Bojkot těchto povinností je považován za hrubé porušení pravidel DSČ.
5. Každý člen rodiny je povinen nosit mikroport (bezdrátový mikrofon). Ten lze sejmout pouze ve výjimečných případech a po domluvě s organizátorem hry. Pouze v situacích, které to vyžadují, smí být mikroport sňat. Záměrné a bezdůvodné odstranění mikroportu anebo jeho vědomé poškození je považováno za hrubé porušení pravidel DSČ.
6. V domě je rozhlasový přijímač. Ten vám bude každý den přinášet základní informace o době, v níž se nacházíte.
7. V kuchyni v kredenci jsou dobové peníze. Tento obnos máte do začátku vašeho působení ve „Starých časech“, další finance musíte získat svou pílí. Například výrobou šindele.
8. Výnosy hospodářství (vejce, maso, plodiny) jsou vaše. Počítejte s tím, že určitou část budete muset pravidelně odevzdávat.
9. Všechny pokyny obdržíte písemně nebo od režisérů projektu, je zakázáno mimo rámec projektu komunikovat se členy štábu
10. Agresivní jednání a fyzické násilí mezi členy Rodiny i ve vztahu Rodiny k členům realizačního týmu DSČ je zakázáno. Bude vnímáno jako hrubé porušení pravidel DSČ.

Váš dům

Váš nový domov je na samotě, všechny předměty v domě a okolí jsou funkční, odpovídají dané době a můžete je volně používat.

Jedině vstup do prostoru s televizní technikou (vzadu na chodbě) je vám zapovězen.

Ve spíži máte připravenou základní zásobu potravin.

Pokud kamna ve velké světnici kouří do místnosti, je zapotřebí v síni otevřít kouřový vývod a zapálit v něm noviny. Takto dostane komín správný tah a teprve pak je možné v kamnech zatápet.

POLE

Na poli máte nasázené brambory, len, pohanku a žito.

BRAMBORY

- Jsou pro vaši obživu
- Je třeba je pravidelně odplevelit
- Vyčkat, až bude suchá nať – potom je můžete začít vykopávat pro potřebu vaši i vašich zvířat

POHANKA

- Až dozraje – sklídíte ji
- Na plachtě ji vymlátíte cepy a zrna slouží k vaší obživě

LEN

- Zralý je třeba sklídit, svázat do svazků a nechat usušit

ŽITO

- Dozrálé je třeba sklídit
- Vymlátit cepem
- Sláma může sloužit jako stelivo i krmivo
- Zrní můžete předat k umletí na mouku

ZAHRAHA

Na zahrádce máte nasázenou zeleninu. Vše pro vaši potřebu !

CIBULE

ZELÍ

CELER

FAZOLE

HRÁCH

ČERVENÁ ŘEPA

ČESNEK

MRKEV

KOPR

TUŘÍN

BOB

VODNICE

SALÁT LETNÍ

TABÁK

LOUKA

Na louce i na zahrádce najdete spoustu léčivých bylin

Rozmarýn – jako koření se používají listy jehličkovitého vzhledu, sušené, čerstvé, celé i drcené či jemně mleté. Pomáhá nejlepšímu trávení, vylučování žluči a moči, proti nadýmání, při nízkém tlaku. Vhodné na přípravu skopového, jehněčího, telecího masa, drůbeže, vařených ryb a do rajských omáček. Možno využít také do šatníku proti molům, nebo pro výrobu šampónů, kolínské a mýdel.

Meduňka – sběr listů a nati před květem. Je třeba ji sušit rychle, ne však na slunci, vhodné jsou nízké teploty. Používáme vnitřně výluh z meduňky, čaj snižuje stres, zlepšuje spánek, zajišťuje dobré zažívání. Z listů také připravujeme meduňkový likér. Používáme také jako koření. Nať je možno využít i jako sedativum

Majoránku – rostlinu pravidelně okopáváme a zbavujeme nežádoucího plevelu, zavlažujeme a protrháváme výhonky. Nejlepší je sběr mladých listů. Listy sušíme na slunci, suché uložíme do sáčků. Využíváme jako koření, na odpuzování hmyzu, oleje užíváme k výrobě mýdla a kosmetických přípravků. Pomáhá proti nespavosti, migrénám, problémům s dýchacím a trávicím ústrojím

Diviznu – sbíráme květy, sušíme. Čaj z květů divizny prospívá činnosti jater, sleziny, brzlíku, používáme při průduškových onemocněních. Zevně používáme jako obklad na oděrky, revmatické bolesti, při hemoroidech. Pozor - musíme dobře uchovat, suché květy jsou náchylné k hnědnutí a plesnivění. Květy také možno využít k barvení látek a nebo vlasů.

Mátu – sbíráme listy, léčebné účinky pro lidský organismus. Používá se pro výrobu mastí, v syrovém stavu jako ochucovadlo do salátů, omáček, želé. Pro přípravu čaje.

Mateřídoušku – sbíráme nať pro její léčebné účinky. Suší se ve stínu na dobře větraných místech rozprostřená ve slabých vrstvách a při dosoušení jí vůbec neobracíme, aby neopadly listy. Využití jako léčivý čaj, nebo zábaly. Pomáhá proti nespavosti, žaludečním a trávicím obtížím, bolestem hlavy, při zánětech a akné. V kuchyni možno využít pro přípravu omáček, nádivek a masa

Jitrocel – sbírá se, suší se, využíván k výrobě čajových směsí – proti kašli, při potížích s dýchacími cestami, schopnost odhlenit dutiny, antibiotické účinky, působí na trávení. Čerstvá šťáva z listů se používá na ekzémy, spáleniny, menší a zanícené rány

Kontryhel – sbíráme kvetoucí nat' nebo listy, sušíme běžným způsobem ve stínu, co nejrychleji ve slabých vrstvách, bylina je velmi choulostivá, snadno se zapaří a suchá je naopak velmi drobivá. Suchá má původní barvu a nahořklou chuť, bez pachu. Léčivé účinky znehodnocují nahnědlé části. Využíváme proti průjmům, střevním katarům, silné menstruaci, špatnému trávení, nadýmání, cukrovce, žaludečním vředům, jaterním a ledvinovým chorobám, zánětům močového měchýře. Ke kloktání odvar při zánětech dutiny ústní, při krvácení z nosu.

Kopřiva – použití jako koření a zelenina, podporuje trávení, posiluje činnost střev a pomáhá při krvetvorbě, snižuje obsah cukru v krvi a působí močopudně. Přidává se do omelet, polévek, salátů, zeleninových jídel (spařením listů ztratí pálivost). Odvar vhodný na oplach vlasů – posílení růstu a při problémech s lupy.

Ostružiník, Maliník – sběr plodů – jíme čerstvé, nebo zavařujeme, připravujeme sirupy, ovocné šťávy, džemy, kompoty, vína a likéry. Sběr mladých listů – pro léčebné účinky sušíme ihned po sběru při teplotách do 40 °C. Pro potravinářské účely – příměs do čajů – sušíme listy až po zavadnutí

několik dní, kdy list ztmavne a začne vonět.

Působí mírně svíravě, močopudně, staví krvácení a průjem, dezinfikuje trávicí a močové ústrojí, ve formě kloktadla se užívá proti kašli, ve formě koupelí se užívá na ekzémy, kožní záněty a na špatně se hojící rány.

Připravuje se nejčastěji ve formě nálevu nebo krátce vařeného odvaru (2 čajové lžičky na šálek vody, pije se 2x až 3x denně).

Řebříček – sbíráme květ nebo nať. Květy sušíme ve slabých vrstvách při teplotě do 35 °C. Nať se sbírá v době počínajícího květu, seřezávají se vrchní části, suší se ve svazcích zavěšených na šňůrách o teplotě do 35 °C. Užití: uvolňuje křeče, povzbuzuje vylučování žaludečních šťáv, utiňuje kašel, zlepšuje krevní oběh. Při zevním použití se uplatní na špatně hojící se rány, kožní defekty, hemoroidy a záněty ústní dutiny ve formě výplachů a koupelí.

Řebříček se obvykle připravuje ve formě nálevu, který se podává 2x až 3x denně po 150 ml (asi z 5 g léčiva). Pro zevní použití se připravuje přibližně ve dvounásobné koncentraci.

Zvířata

Do vaší péče je od této chvíle svěřeno mnoho domácích zvířat, které budou potřebovat minimálně dvakrát denně vaši pravidelnou péči

Kráva “Marina”

Krmit a dojit ji musíte dvakrát denně.

Nejprve musíte ve stáji uklidit - vykydat hnůj, dát novou podestýlku ze slámy.

Krávu musíte před dojením vždy omýt vlažnou vodou, vemeno musí být zcela čisté. Mléko se nevytahuje, ale musí se vytlačovat. Denně by měla nadojit asi 5 litrů mléka (2,5 l. Ráno + 2,5 l. Večer; mezi dojeními by měla být 12hodinová pauza).

Při dojení můžete dát krávě kbelík s ječným šrotem, aby byla klidnější.

Do jeslí jí nasypete seno.

Ráno i večer musí dostat zhruba 30 litrů vody

Krávu každé ráno (určitě až po oschnutí rosy !) vyvedeme z chlíva. Vždy ji máme na řetězu, který by měl být nakrátko. Řetěz nikdy neomotáváme kolem ruky, neboť kráva by se mohla leknout či spláshit a vy byste si mohli ruku poranit. Krávu vyvádíme volným krokem a nepoháníme ji žádným klackem ani tyčí.

Krávu na pastvě přivážeme a měli bychom kontrolovat, zda má kolem sebe dostatek potravy.

Když si kráva lehne a začne přežvykovat – má dost – necháme ji nějakou dobu v klidu . Poté ji můžeme odvést zpět do chlíva.

Po návratu z pastvy jí nedávejte hned vodu – nejprve jí dejte nažrat trochu sena a potom teprve pít.

Slepice

Většinu krmiva si dokáží obstarat samy – ve výběhu by měly mít k dispozici trávu, nebo jim ji dodáme v krmné dávce

Pravidelně jim sypeme zrní a měly by dostat také kvalitní zbytky jídel zahuštěné obilným šrotem (může být i pšeničný)

Nesmí scházet voda na pití.

Pro snášení vajec musí mít udělaná hnízda, ve kterých jsou podkladky – jinak vám nebudou snášet !

Králíci

Musí být v suchém prostředí.

Jako podestýlku použijeme seno, které budeme pravidelně měnit.

Králíci musí mít stále vodu, kterou budete pravidelně doplňovat

Jako potrava jim postačí miska ječmene.

Husy

Většinu dne by se měly samy pást na zeleném.

Na přilepšení jim můžeme dát trochu zrní nebo nasekané kopřivy smíchané se šrotem. Můžeme přidat i brambory ve slupce, a to teplé a namačkané.

Husám postačí jeden velký kbelík plný vody.

Kozy

Ráno je vyvedete na pastvu a celý den se mohou pást

Musíte je přivázat, aby vám neutekly nebo nesežraly vše zelené na vaší zahradě

Večer jim můžete dát trochu sena , případně trochu spařeného ječného šrotu

Nezapomeňte pravidelně obměňovat podestýlku ze slámy

Prasata

Nutno krmit 2 – 3x denně.

Ječný šrot, pomyje, vařené brambory ve slupce, krouhané kopřivy – vše nutno spařit horkou vodou, nechat ½ hodiny odstát, potom dolít vlažnou vodou.

Pravidelně kydat hnůj, doplňovat podestýlku ze slámy

Nesmíte zapomínat na vodu, denně kolem 15l.